

А К Т

лісопатологічного обстеження насаджень Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів

01.08.2025

м. Біла Церква

На звернення філії «Столичний лісовий офіс» Державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» (далі - ДП «Ліси України»), лист №16231/40.1.11-2025 від 30.07.2025 та згідно Санітарних правил в лісах України, затверджених постановою КМУ №555 від 27.05.1995, в період 19.06.2025 комісією в складі: начальника відділу державного спеціалізованого лісозахисного підприємства «Київлісозахист» (далі - ДСЛП «Київлісозахист») Галини ЗАБОЛОТНЬОЇ, інженера лісового господарства II категорії відділу лісового господарства філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Валерія ЗАКРУЖНОГО, інженера з охорони та захисту лісу I категорії філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олексія ХОМЕНКА, лісничого Фастівського лісництва Романа КЛЕВАКИ, лісничого Володарського лісництва Віктора ТОМЧАЯ, лісничого Снітинського лісництва Віталія ГОРОВЕНКА проведено лісопатологічне і санітарне обстеження насаджень Білоцерківського надлісництва філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України» на предмет доцільності призначення заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік.

Коротка таксаційна характеристика ділянок лісу, які за санітарним станом потребують проведення вибіркової санітарної рубки (далі ВСР), наведена за матеріалами базового лісовпорядкування 2015 року.

Обстежено наступні ділянки:

Фастівське лісництво

Кв. 13 вид.2 площа 10.2 га склад насадження 10ДЗ+ЯЛЕ, вік 171 років, повнота 0.40, бонітет 3, середня висота 26 метрів, середній діаметр 56 см, запас деревостану 185 куб.метрів на 1 га.

На площі 0.20 підвиділу (1) призначена ВСР з інтенсивністю (окомірно) 25 м³/га

Володарське лісництво

Кв. 12 вид.2 площа 5.8 га склад насадження 3Я32КЛГ1БП1ОС1БРС1ЛПД+ДЗ, вік 47 років, повнота 0.80, бонітет 1А, середня висота 22 метрів, середній діаметр 26 см, запас деревостану 250 куб.метрів на 1 га.

На всій площі виділу призначена ВСР з інтенсивністю (окомірно) 30 м³/га

Кв. 31 вид.4 площа 24.0 га склад насадження 10ДЗ+ГЗ+СЗ, вік 91 рік, повнота 0.80, бонітет 2, середня висота 23 метрів, середній діаметр 28 см, запас деревостану 320 куб.метрів на 1 га.

На площі 6.5 підвиділу (5) призначена ВСР з інтенсивністю (окомірно) 40 м³/га

Кв. 43 вид.9 площа 15.5 га склад насадження 7ДЗ3ЛПД, вік 105 років, повнота 0.90, бонітет 2, середня висота 26 метрів, середній діаметр 32 см, запас деревостану 400 куб.метрів на 1 га.

Кв. 19 вид.1 площа 7.2 га склад насадження 8Д32С3, вік 120 років, повнота 0.60, бонітет 1, середня висота 29 метрів, середній діаметр 40 см, запас деревостану 375 куб.метрів на 1 га.

На площі 3.2 підвиділу (2) призначена ВСП з інтенсивністю (окоірно) 85 м³/га

Кв. 9 вид.1 площа 9.5 га склад насадження 10Д3, вік 132 рік, повнота 0.58, бонітет 2, середня висота 28 метрів, середній діаметр 40 см, запас деревостану 270 куб.метрів на 1 га.

На площі 3.5 підвиділу (3) призначена ВСП з інтенсивністю (окоірно) 70 м³/га

Результати обстеження:

У дуба звичайного (*Quercus robur* L.) виявлено відмираючі та сухостійні дерева, на яких спостерігаються сухобочини, гнилеві виразки, напливи та дупла, що є діагностичними ознаками гниття в стовбурі. На стовбурах є плодові тіла несправжнього дубового трутовика (*Phellinus robustus*) та справжнього трутовика (*Fomes fomentarius*), які викликають жовто-буру гниль стовбура центрального, або змішаного типу. Додатковою ознакою ураження вказаними трутовиками є суховерхість дерев, їхній пригнічений стан, знижений приріст. В обстежених насадженнях на стовбурах дуба виявлені личинкові ходи і льотні отвори, спричинені пошкодженням бронзовою дубовою златкою (*Chrysobothris affinis* F.), златкою зеленою вузькотілою (*Agilus viridis* L.) та дубовим заболонником (*Scolytus intricatus*). Це викликає ослаблення та швидке відмирання дерев.

В клена гостролистого (*Acer platanoides* L.) та липи дрібнолистої (*Tilia cordata*) виявлені прояви всихання крони від слабкого ступеню до їх повного відмирання, причиною цього є грибне ураження судин і їх закупорка – вертицильозне в'янення, або вілт, на стовбурах виявлені плодові тіла облямованого трутовика (*Fomitopsis pinicola*).

У дерев ясена (*Fraxinus excelsior*) відмічене всихання гілок, що охоплює значну частину крон дерев. Це зумовлено ураженням бактеріальним раком та халаровим раком ясена. Трапляється вивалення дерев внаслідок поширення гнилизни в коренях та окоренках. В нижній частині дерев виявлено велику кількість льотних отворів великого ясеневого лубоїда (*Hylesinus crenatus* F.) та розкльови птахів. Також на повалених деревах в середній та верхній частинах стовбура присутні звивисті ходи, що свідчать про заселення малим ясеневим лубоїдом (*Hylesinus fraxini* Panz.).

У дерев берези повислої (*Betula pendula* Roth.), яка є в складі насаджень спостерігається всихання окремих гілок і суховерхість, що часто поширюється на всю крону та призводить до всихання дерева, викликане ураженням бактеріальною водяною. Крім того виявлені такі поширені для берези патології як ураження стовбурів березовою губкою (*Fomitopsis betulina*) викликають деструктивну ядрово-заболонну гниль та спражнім трутовиком (*Fomes fomentarius*), що спричиняє розвиток білої мармурової ядрово-заболонної гнилі.

В осики (*Populus tremula*) спостерігається ураження несправжнім осиковим трутовиком, наявність плодових тіл гриба на висоті від 0,5 до 3 метрів є підтвердженням цьому. В подальшому відбулося заселення вторинними шкідниками,

а саме, заболонник струменястий (*Saperda carcharias L*), скрипун осиковий великий (*Scolytus mulnistriatus Marsch*).

У всихаючих дерев граба (*Carpinus betulus L*) відбувається відшарування кори та помітні ознаки заселення стовбуровими шкідниками. А також ураження дерев несправжнім трутовиком (*Phellinus robustus*) та східчастим раком (*Збудник Endoxylina stellulata Rom*).

На обстежених ділянках присутні поодинокі вітровальні та буреломні дерева.

З метою поліпшення санітарного стану обстежених насаджень, покращення лісопатологічної ситуації та упередження поширенню комплексу стовбурових шкідників та хвороб лісу, комісія призначає проведення ВСП на вищезазначених ділянках лісу загальною площею 22.7 га з орієнтовною інтенсивністю рубки 25 – 85 м³/га.

ВСП провести в 2025 році згідно пунктів 2,3,4,6,9,12,14,17,23,26 діючих Санітарних правил в лісах України з використанням найефективніших методів і технологій запобігання негативному впливу на стан навколишнього природного середовища.

Примітка: відбір дерев до рубки, геодезична зйомка частин таксаційних виділів, матеріально-грошова оцінка лісосік, визначення фактичних середніх розрядів висот та діаметрів проводилась силами лісової охорони Білоцерківського надлісництва.

Своєчасне і в повній мірі виконання заходів з поліпшення санітарного стану лісів буде стримувати поширення і розповсюдження стовбурових шкідників та підвищить рівень біологічної стійкості всіх обстежених насаджень та навколишню екологічну ситуацію вцілому.

Підписи членів комісії:

Начальник відділу нагляду, обліку і прогнозу ДСЛП «Київлісозахист»

Галина ЗАБОЛОТНЯ

Інженер лісового господарства II категорії відділу лісового господарства філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Валерій ЗАКРУЖНИЙ

Інженер з охорони та захисту лісу I категорії філії «Столичний лісовий офіс» ДП «Ліси України»

Олексій ХОМЕНКО

Лісничий Фастівського лісництва

Роман КЛЕВАКА

Лісничий Володарського лісництва

Віктор ТОМЧАЙ

Лісничий Снітинського лісництва

Віталій ГОРОВЕНКО